

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Obveze uzdržavanja zakonski su propisane za osobe koje imaju sredstva za uzdržavanje osobe s kojom su u rodbinskom ili bračnom odnosu. U skladu s tim uzdržavanje mogu zatražiti sljedeće osobe:

bračni drug od drugog bračnog druga ili bivšeg bračnog druga (članci 212., 214. i 246. Građanskog zakonika (*Code civil*) ili partner od drugog partnera s kojim je sklopio partnerstvo obuhvaćeno izmijenjenim Zakonom od 9. srpnja 2004. o pravnim učincima određenih partnerstava (*loi modifiée du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats*) ili, pod određenim uvjetima, od bivšeg partnera;

djeca od roditelja (članci 203., 372.2., 376.2., 376.3. i 376.4. Građanskog zakonika);

očevi, majke i drugi preci od djece (članak 205. Građanskog zakonika);

svekrivi i svekrve od zetova i snaha (članak 206. Građanskog zakonika).

Pravilo da se „uzdržavanje ne može naknadno potraživati“ znači da je uzdržavanje namijenjeno namirivanju trenutačnih i budućih potreba, a ne povratu ranije nastalih troškova. To pravilo ima pravnu snagu oborive pretpostavke, odnosno ne primjenjuje se ako uzdržavana osoba iznese dokaz da se morala zadužiti kako bi preživjela, da nije ostala poslovno neaktivna ili da je nesposobna za rad.

Zahtjev za uzdržavanje ne može se prebijati, osim ako je i potraživanje kojim se treba izvršiti prijebij zahtjev za uzdržavanje.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Kada je riječ o zajedničkoj roditeljskoj odgovornosti, svaki je roditelj, bez obzira na to je li u braku, rastavljen ili razveden, obavezan doprinostiti uzdržavanju i obrazovanju djeteta razmjerno svojim sredstvima za život i sredstvima drugog roditelja te u skladu s potrebama djeteta. U slučaju razvoda ili rastave roditelji, neovisno o tome imaju li zajedničku odgovornost, moraju nastaviti zajednički doprinostiti pokrivanju troškova uzdržavanja i obrazovanja djeteta, ako sud ne odluči drugačije. Taj je doprinos u obliku uzdržavanja koje se ne prestaje automatski isplaćivati nakon što dijete postane punoljetno. Može se izravno isplaćivati punoljetnom djetetu te se njegov iznos može mijenjati u odnosu na potrebe djeteta i promjene u sredstvima za život i troškovima svakog roditelja.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sudac za obiteljske predmete pri okružnom sudu (*tribunaux d'arrondissement*) odlučuje o zahtjevima za uzdržavanje, izvršavanju roditeljske odgovornosti te razvodu i zakonskoj rastavi.

Zahtjev za uzdržavanje podnosi se sudu za obiteljske predmete. Ako je zahtjev za uzdržavanje podnesen u okviru brakorazvodne parnice ili postupka za rastavu braka, sudac za obiteljske predmete u okviru odluke o zahtjevu za razvod ili zakonsku rastavu donosi i odluku o zahtjevu za uzdržavanje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

U slučaju skrbništva (*tutelle*) ili odgajateljstva (*curatelle*), skrbnik (*tuteur*) ili odgajatelj (*curateur*) može podnijeti zahtjev u ime roditelja ili maloljetnog djeteta. Roditelj ili roditelji s roditeljskom odgovornošću za maloljetno dijete mogu podnijeti zahtjev u njegovo ime.

Maloljetno dijete nema pravnu osobnost i ne može samostalno podnijeti zahtjev, osim ako je u skladu s člankom 1007.50. novog Zakona o parničnom postupku (*Nouveau Code de procédure civile*) sposoban za rasuđivanje. U tom kontekstu maloljetnik sposoban za rasuđivanje može u zahtjevu koji podnosi okružnom sudu od suca za obiteljske predmete zatražiti izmjene u pogledu izvršavanja roditeljske odgovornosti, izvršavanja prava na kontakt ili mjesta stanovanja. U tom slučaju sud nalaze da se u roku od 15 dana imenuje odvjetnik koji će zastupati maloljetnika.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Okružni sud s mjesnom nadležnošću je:

sud u mjestu u kojem se nalazi obiteljski dom;

ako roditelji žive odvojeno, sud u mjestu prebivališta roditelja s kojim maloljetna djeca žive u slučaju zajedničke roditeljske skrbi ili sud u mjestu prebivališta roditelja koji sam izvršava roditeljsku odgovornost;

u drugim slučajevima sud u mjestu prebivališta osobe koja nije pokrenula postupak.

U slučaju zajedničkog zahtjeva, stranke odabiru sud u mjestu prebivališta jedne od stranaka.

Međutim, ako su predmet spora uzdržavanje bračnog druga, doprinos za troškove uzdržavanja i obrazovanja djece, doprinos za troškove braka ili hitne i privremene mjere za okončanje registriranog partnerstva, nadležan može biti sud u mjestu prebivališta bračnog druga ili bivšeg partnera koji prima uzdržavanje ili roditelja koji ima primarnu odgovornost za djecu, čak i ako su punoljetna.

Mjesna nadležnost određuje se na temelju mjesta prebivališta na datum podnošenja zahtjeva ili, u slučaju razvoda, na datum podnošenja prvog zahtjeva.

Ako se uzdržavanje zatraži tijekom brakorazvodnog postupka, nadležan je sud pred kojim se vodi postupak.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Postupak pred sudom za obiteljske predmete pokreće se podnošenjem zahtjeva okružnom sudu. Zahtjev se podnosi tajništvu okružnog suda koje o tome obavještuje suprotstavljenu stranku. Stranke u postupku ne treba zastupati odvjetnik, osim ako se uzdržavanje zatraži tijekom brakorazvodnog postupka zbog trajno poremećenih bračnih odnosa ili tijekom postupka zakonske rastave. U tom je slučaju obvezno zastupanje odvjetnika.

U svakom slučaju, podnositelj zahtjeva sudu mora dostaviti dokumente kojima dokazuje svoje potrebe, npr. obračune plaća, potvrde o neopozivanju, potvrde o nezaposlenosti ili dugotrajnom bolovanju te dokaze o najamini, zajmu, skrbništvu nad djecom i troškovima njihova uzdržavanja i obrazovanja itd.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Mogući troškovi sudskog postupka obuhvaćaju sudske troškove i troškove postupka koje može djelomično ili u potpunosti snositi stranka koja izgubi u postupku. Mogu obuhvaćati i nagradu za odvjetnika.

Osobe čiji se prihodi prema luksemburškom pravu smatraju nedostatnima mogu dobiti besplatnu pravnu pomoć. Kako bi ostvarile pravo na tu potporu, moraju ispuniti obrazac koji je dostupan u središnjoj službi za socijalnu skrb (*service central d'assistance sociale*) i dostaviti ga mjesno nadležnom predsjedniku odvjetničke komore (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*).

Pravna pomoć, koju odobrava predsjednik odvjetničke komore, pokriva sve troškove sudskih postupaka, procedura ili radnji za koje je dodijeljena. Primjerice, pokriva troškove biljega i naknada za upis, troškove pisarnice, odvjetničke honorare, troškove naknada koje se plaćaju sudskim izvršiteljima, javnobilježničke troškove i nagrade, troškove i honorare tehničara, troškove svjedoka, honorare prevoditelja i sudskih tumača, troškove potvrda o sadržaju propisa dotične države (*certificats de coutume*), putne troškove, troškove i pristojbe povezane s formalnostima upisa, hipoteke i založnog prava te, ako je potrebno, troškove objave u novinama.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Vrsta uzdržavanja

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili zakonskoj rastavi, uzdržavanje se najčešće dodjeljuje u obliku plaćanja mjesečnog iznosa.

Međutim, ono može biti u obliku kapitala koji uključuje novčani iznos ili odricanje od dobara u naravi.

Kada je riječ o doprinosu za uzdržavanje i obrazovanje djeteta, uzdržavanje može biti u obliku plaćanja mjesečnih iznosa ili djelomičnog ili potpunog plaćanja nastalih troškova za dijete. Naposljetku, uzdržavanje se može dodijeliti i u obliku prava na korištenje ili stanovanje.

Ako osoba koja mora plaćati uzdržavanje dokaže da to nije u mogućnosti, sud joj može naložiti da osobu kojoj duguje uzdržavanje primi u svoj stambeni prostor te da je hrani i uzdržava.

Izračun uzdržavanja

Ne postoji referentna ljestvica. Iznos uzdržavanja procjenjuje se ovisno o sredstvima obveznika uzdržavanja i potrebama uzdržavane osobe.

Indeksacija

Kako bi uzdržavanje prilagodio promjenama životnih troškova, sudac može, čak i po službenoj dužnosti, odlučiti da će se uzdržavanje indeksirati na temelju zakonom predviđene klauzule o prilagodbi.

Revizija

Ako se pojavi novi element, iznos uzdržavanja može se revidirati, tj. smanjiti ili povećati, pa čak i ukinuti. To se ne primjenjuje na slučajeve kada je uzdržavanje dato u obliku kapitala. Ako stranke nisu suglasne, sud odlučuje o oslobođenju od davanja uzdržavanja ili o njegovu smanjenju.

Sud može i izmijeniti iznos uzdržavanja o kojem su stranke postigle dogovor. Takve ovlasti može primijeniti ako se promijeni situacija uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja te ako sudac primijeti da je iznos nedovoljan ili prekomjeran.

Osim u iznimnim slučajevima, trajanje uzdržavanja dodijeljenog bračnom drugu u okviru brakorazvodnog postupka zbog trajno poremećenih bračnih odnosa ne može biti dulje od trajanja braka.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili zakonskoj rastavi uzdržavanje se isplaćuje bračnom drugu korisniku.

Doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta jedan roditelj plaća drugome ili osobi kojoj je dijete povjereno. Nakon što dijete postane punoljetno, sudac može odlučiti ili se roditelji mogu dogovoriti da će se taj doprinos djelomično ili u potpunosti plaćati izravno djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja izbjegava plaćanje uzdržavanja, uzdržavana osoba raspolaže više načina na koje ga može na to prisiliti.

U pamičnom postupku:

uzdržavana osoba ima nekoliko mogućnosti:

U slučaju razvoda može podnijeti zahtjev okružnom sudu u kojem od suca za obiteljske predmete traži da mu, na račun bivšeg bračnog druga i ne dovodeći u pitanje prava trećih osoba, odobri primanje njegova dohotka, prihode od njegova rada, mirovine i rente te sve druge iznose koje mu duguju treće osobe u omjerima i uvjetima koje utvrdi sudac. Tu je odluku potrebno revidirati ako se okolnosti promijene.

Može pokrenuti ovršne postupke, odnosno zapljene (na primjer na bankovnom računu), zapljene pokretne (automobil, nakit itd.) te zapljene nekretnine (kuća, zemljište itd.) na temelju sudske odluke ili ovršne isprave.

U kaznenom postupku:

uzdržavana osoba može podnijeti kaznenu prijavu za:

Kazneno djelo napuštanja obitelji koje je kažnjivo kaznom zatvora od mjesec dana do godinu dana i novčanom kaznom od 251 do 2 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.a Kaznenog zakonika, *Code pénal*). Ono podrazumijeva da obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoje zakonom propisane obveze prema uzdržavanoj osobi, bilo da je odbio ispuniti te obveze, a mogao ih je ispuniti, bilo da ih svojom krivicom ne može ispuniti.

Utvrđena je obveza uzdržavanja koju roditelji imaju prema svojem djetetu, obveza koju bračni drugovi imaju jedan prema drugom te obveza koju posvojitelj ima prema posvojeniku.

Prije započinjanja kaznenog progona luksemburški policijski službenik ispituje obveznika uzdržavanja, o čemu se sastavlja zapisnik. Ispitivanje nije potrebno ako prebivalište obveznika uzdržavanja nije poznato.

Kazneno djelo prijevarne nesolventnosti kažnjivo je kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine i novčanom kaznom od 500 do 12 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.b Kaznenog zakonika). Ono podrazumijeva da je obveznik uzdržavanja čak i prije sudske odluke prouzročio svoju nesolventnost ili joj je dodatno pridonio povećanjem pasive ili smanjenjem aktive svoje imovine ili skrivanjem dijela svoje imovine, kako bi izbjegao izvršenje presude građanskog suda u predmetu uzdržavanja.

U svrhu primjene članka 391.b Kaznenog zakonika, s takvom su presudom izjednačene sudske odluke i sudski ovjereni ugovori o obvezi plaćanja naknada, potpora ili doprinosa za troškove bračnog života te odredbe o uzdržavanju iz sporazuma koji prethode sporazumnom razvodu braka.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U roku od pet godina zastarijevaju tužbe za isplatu neplaćenih iznosa stalnih i doživotnih renti te uzdržavanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Državni fond solidarnosti (*Fonds national de solidarité*) može na zahtjev uzdržavane osobe osigurati svako uzdržavanje koje se duguje bračnom drugu, pretku ili potomku. Za iznose koje treba osigurati na Državni fond solidarnosti prenose se udjeli i jamstva kojima uzdržavana osoba raspolaže za osiguranje uzdržavanja. Nakon što primi obavijest o osiguranim iznosima, uzdržavana osoba te iznose treba isplatiti predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Državni fond solidarnosti može pod određenim uvjetima plaćati uzdržavanje umjesto obveznika uzdržavanja. Uzdržavana osoba ili njezin pravni zastupnik upućuje zahtjev za plaćanje predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

Taj zahtjev odobrava predsjednik ili njegov zamjenik ako uzdržavana osoba dokaže:

da ima zakonito prebivalište u Luksemburgu i da on ili njegov zakonski zastupnik ondje borave pet godina;

da je njegovo uzdržavanje utvrđeno sudskom odlukom izvršivom u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu;

da se provedenim ovršnim postupkom nije mogla ostvariti potpuna ili djelomična naplata uzdržavanja;

da se nalazi u teškoj financijskoj situaciji.

Čak i ako uvjet iz točke (c) nije ispunjen, zahtjev se odobrava ako se čini da ovršni postupak neće biti uspješan ili ako obveznik uzdržavanja boravi u inozemstvu. Za moguće prigovore nadležan je mirovni sudac u mjestu prebivališta uzdržavane osobe pred kojim je potrebno pokrenuti postupak u roku od 40 dana od obavijesti o odluci predsjednika.

Uzdržavane osobe imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć. U razdoblju od prihvaćanja zahtjeva do kraja isplata Fonda uzdržavana osoba ne može podnijeti tužbu protiv obveznika uzdržavanja za naplatu uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s Njujorškom konvencijom od 20. lipnja 1956. i Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, u slučaju da obveznik uzdržavanja živi u inozemstvu podnositelj zahtjeva s prebivalištem u Luksemburgu može svoj zahtjev za dobivanje uzdržavanja podnijeti glavnom državnom tužitelju (*Procureur Général d'Etat*).

Glavni državni tužitelj, u svojstvu središnjeg tijela, proslijedit će zahtjev i priložene dokumente središnjem tijelu zemlje u kojoj obveznik uzdržavanja živi kako bi to središnje tijelo pomoglo podnositelju zahtjeva da dobije dugovano uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Vjerovnik uzdržavanja podnosi zahtjev nadležnom pošiljatelju, odnosno glavnom državnom tužitelju koristeći se za to predviđenim obrascima iz Uredbe (EZ) br. 4/2009.

Procureur Général d'Etat (Glavni državni tužitelj)

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji nema prebivalište u Luksemburgu podnosi zahtjev središnjem tijelu zemlje u kojoj živi. Ne može izravno uputiti zahtjev luksemburškoj organizaciji ili tijelu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Nije primjenjivo.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Neovisno o odredbama nacionalnog prava, vjerovnici uzdržavanja mlađi od 21 godine imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u slučaju zahtjeva na temelju Uredbe.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Kako bi središnje tijelo moglo pružiti pomoć iz članka 51. Uredbe o obvezi uzdržavanja, Luksemburg je 3. kolovoza 2011. donio zakon o provedbi te Uredbe i Uredbu Velikog Vojvodstva o izvršenju članaka 2. i 3. zakona od 3. kolovoza 2011. (Službeni list (*Mémorial*) A br. 175 od 12. kolovoza 2011.).

Tim je zakonskim odredbama glavni državni tužitelj dobio izravan pristup određenim bazama podataka.

Druge poveznice

[Legilux](#)

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.